

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. de minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Haag/Amsterdam, 23 mei 2013

Referentie: B13.23
Betreft: Richtlijnvoorstel betreffende de openbaarmaking van niet-financiële informatie en van het diversiteitsbeleid door bepaalde ondernemingen

Geachte heer Opstelten,

Graag maken Stichting Eumedion, het corporate governance en duurzaamheidsplatform voor institutionele beleggers, (hierna: Eumedion) en de VBA-Beroepsvereniging van Beleggingsdeskundigen (hierna: VBA) gebruik van de gelegenheid te reageren op het op 16 april 2013 door de Europese Commissie gepubliceerde voorstel voor een Richtlijn over de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen (COM(2013) 207 final) (hierna: het richtlijnvoorstel). Het richtlijnvoorstel heeft de volgende kerndoelstellingen: i) de transparantie van bepaalde vennootschappen verbeteren en de relevantie, samenhang en vergelijkbaarheid van de niet-financiële informatie die momenteel voor openbaarmaking in aanmerking komt, verhogen door de bestaande voorschriften te versterken en te verduidelijken; ii) de diversiteit in de besturen en raden van commissarissen van vennootschappen te vergroten door het beleid hieromtrent openbaar te maken en iii) de verantwoordingsverplichtingen en de prestaties van de onderneming, en daardoor de efficiëntie van de interne markt, versterken. Eumedion en de VBA onderschrijven deze doelstellingen en steunen het richtlijnvoorstel. Eumedion en de VBA hopen daarom dat u de tekst van het richtlijnvoorstel ook steunt en kunt bijdragen aan een spoedige overeenstemming over de tekst door de Europese instituties.

Algemeen

Eumedion en de VBA onderschrijven de doelstellingen van het richtlijnvoorstel en steunen in algemene zin het richtlijnvoorstel. Wel zien Eumedion en de VBA het richtlijnvoorstel niet meer dan een volgende stap op weg naar 'geïntegreerde verslaggeving', waarvoor het internationale conceptraamwerk kort geleden door de International Integrated Reporting Council (IIRC) is gepubliceerd.¹ 'Integrated reporting' biedt gebruikers van verslaggeving een duidelijk samenhangend overzicht van het verdienmodel, het waardescheppend vermogen van de vennootschap en het beslag van de vennootschap op verschillende soorten kapitaal (zoals menselijk kapitaal, intellectueel kapitaal, natuurlijk kapitaal en financiële middelen) ten nutte van waardecreatie. Indien de IIRC een voor alle belanghebbenden (vennootschappen, gebruikers en controleurs) een bruikbaar, gezaghebbend en breed geaccepteerd verslaggevingsmodel biedt, zou dit ook het uiteindelijke raamwerk moeten zijn waarnaar de Europese Commissie in de Europese jaarrekeningrichtlijnen kan verwijzen voor de opmaak van het jaarverslag door in ieder geval alle Europese beursvennootschappen. Wat de International Financial Reporting Standards van de International Accounting Standards Board al zijn voor de opmaak en inrichting van de *jaarrekening* van de Europese beursvennootschappen, zou het IIRC-raamwerk dat naar de opvatting van Eumedion en de VBA uiteindelijk moeten zijn voor de opmaak en inrichting van het *jaarverslag* van de Europese beursvennootschappen.

In de tussenliggende tijd biedt het richtlijnvoorstel voor gebruikers van jaarverslagen van Europese beursvennootschappen een aantal handvatten om een beter beeld te krijgen van de lange termijnstrategie, het beleid en het risicoprofiel van de vennootschap. Deze elementen zijn voor een belegger met een lange termijnhorizon cruciaal voor het goed kunnen analyseren van een vennootschap en om op basis van die analyse een beleggingsbeslissing te nemen. Het recente verleden bewijst het belang van niet-financiële informatie. Sommige beursvennootschappen zijn de afgelopen tijd door het zich materialiseren van niet-financiële risico's (ernstig) in de problemen gekomen (denk aan Koninklijke Imtech), hetgeen uiteindelijk wel degelijk financiële consequenties had.

Bovendien is de niet-financiële informatie die op grond van het richtlijnvoorstel moet worden gepubliceerd voor institutionele beleggers van belang om invulling te geven aan hun beleid inzake verantwoord beleggen. Zo worden pensioenfondsen straks wettelijk verplicht gesteld in

¹ <http://www.theiirc.org/wp-content/uploads/Consultation-Draft/Consultation-Draft-of-the-InternationalIRFramework.pdf>

hun jaarverslag te vermelden op welke wijze zij in hun beleggingsbeleid rekening houden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.² Verzekeraars worden op grond van de Code Duurzaam Beleggen³ van het Verbond van Verzekeraars geacht in hun beleggingsbeleid rekening te houden met maatschappelijke, sociale en ecologische belangen en goed bestuur (governance) van de vennootschappen waarin wordt belegd.

Vermogensbeheerders met pensioenfondsen en verzekeraars als cliënten hebben in ieder geval op indirecte wijze met deze verplichtingen te maken. Van Eumedion-deelnemers wordt op grond van de Eumedion best practices voor betrokken aandeelhouderschap verwacht dat zij aspecten op het terrein van milieu- en sociaal beleid en van governance betrekken bij hun beleid inzake de uitoefening van hun aandeelhoudersrechten (bijvoorbeeld het stem- en engagementbeleid).⁴ Randvoorwaarde voor het voeren van een verantwoord beleggingsbeleid en –stembeleid door institutionele beleggers is dat de vennootschappen waarin zij (wensen te) beleggen adequate informatie openbaren over hun beleid op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo). Op basis van deze informatie kunnen de institutionele beleggers desgewenst ook de dialoog met de betreffende vennootschappen aangaan. Dat is precies wat het richtlijnvoorstel beoogt. Bijkomend voordeel is dat de administratieve lasten voor institutionele beleggers voor het verzamelen van betekenisvolle mvo-informatie kunnen dalen wanneer het beleid van de vennootschap op het terrein van diversiteit, van milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, respect voor mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping (hierna: ‘mvo-beleid’) op één, gemakkelijk vindbare plek in het jaarverslag is opgenomen.

De consequenties van het richtlijnvoorstel (in termen van administratieve lasten of dikkere jaarverslagen voor vennootschappen) zullen naar onze mening beperkt zijn. Zo worden grote Nederlandse vennootschappen reeds geacht Richtlijn 400 Jaarverslag van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) toe te passen. Beursvennootschappen dienen op grond van art. 2:391 lid 5 BW tevens de Nederlandse corporate governance code na te leven. De informatieverstrekking over het mvo-beleid door Nederlandse vennootschappen op grond van Richtlijn 400 en van de Nederlandse corporate governance code gaat verder dan die uit het richtlijnvoorstel. Dat kan niet gezegd worden van alle Europese beursvennootschappen. Nederlandse institutionele beleggers met een wijdverspreide effectenportefeuille (zoals alle pensioenfondsen en vele verzekeraars en

² Wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten in verband met versterking van het bestuur bij pensioenfondsen en enige andere wijzigingen (Wet versterking bestuur pensioenfondsen) (Kamerstukken II 2012/13, 33 182, nrs 1-27).

³ https://www.verzekeraars.nl/overhetverbond/zelfregulering/Documents/Code_duurzaam_beleggen.pdf.

⁴ http://www.eumedion.nl/nl/public/kennisbank/best-practices/best_practices_betrokken-aandeelhouderschap.pdf.

vermogensbeheerders) hebben er aldus baat bij dat alle Europese beursvennootschappen worden verplicht (minimum)informatie te verstrekken over hun mvo-beleid.

Op grond van de bovenstaande overwegingen steunen Eumedion en de VBA het richtlijnvoorstel en beveelt u aan datzelfde te doen en aldus te bewerkstelligen dat de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement spoedig overeenstemming bereiken over de tekst van het richtlijnvoorstel.

Hieronder treft u meer gedetailleerde opmerkingen bij het richtlijnvoorstel aan.

Meer specifiek commentaar

Richtlijn 78/660/EEG

Voorstel voor nieuw artikel 46 lid 1⁵ (artikel 1 richtlijnvoorstel)

- Eumedion en de VBA vinden dat het jaarverslag niet alleen een overzicht moet geven van de (financiële) resultaten en van de voornaamste risico's, maar ook meer algemene informatie omtrent de vennootschap moet verschaffen. Het gaat dan om informatie over ten minste i) de doelstelling van de vennootschap en de strategie om die doelstelling te bewerkstelligen en ii) het ter uitvoering van de strategie gevoerde beleid in het verslagjaar. Dit is informatie die voor een belegger onontbeerlijk is voor het nemen van een beleggingsbeslissing en in nagenoeg alle jaarverslagen van Nederlandse beursvennootschappen al is te vinden, maar – opmerkelijk genoeg – nog niet wettelijk voor alle Europese beursvennootschappen is voorgeschreven. Wij bevelen u aan u hard te maken de Europese richtlijn op dit punt in overeenstemming met de praktijk te brengen en derhalve onderdeel a in de hiervoor genoemde zin aan te vullen.
- Wij vragen ons af of het echt nodig is om de gevraagde mvo-informatie samen te voegen in een “niet-financiële verklaring”, zoals bepaald in onderdeel b. Naar onze mening kan worden volstaan met de verplichting om de informatie in het jaarverslag op te nemen.
- Wij willen benadrukken dat wij de Europese Commissie steunen met de verplichting om niet alleen de ‘klassieke’ mvo-informatie te openbaren (informatie over milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden), maar ook informatie over het respecteren van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping. Juist deze aspecten kunnen grote impact hebben op de omgeving en reputatie van de vennootschap. Naast de maatschappelijke onwenselijkheid en schade voor de economie als geheel, kunnen gevallen van corruptie en

⁵ Het commentaar op dit ontwerpartikel is van overeenkomstige toepassing op ontwerpartikel 36 lid 1 van Richtlijn 83/349/EEG (artikel 2 van het richtlijnvoorstel).

omkoping bovendien ernstige financiële consequenties voor de vennootschap hebben, mede als gevolg van steeds strenger optreden van openbaar ministeries en beurstoezichthouders op dit terrein.

- Wij vragen ons af wat het onderscheid is tussen “sociale en personeelsaangelegenheden”, zoals genoemd in onderdeel b. Volgens ons kan worden volstaan met “sociale aangelegenheden”.
- Wij zouden de onderwerpen die in onderdeel b worden genoemd nog uitgebreid willen zien met het (internationale) ketenbeheer, zoals ook genoemd in paragraaf 114 van RJ-richtlijn 400. De RJ, waarin ook Eumedion en de VBA participeren, verstaat onder “verantwoord ketenbeheer” het vrijwillige maar niet vrijblijvende commitment van de rechtspersonen om een positieve invloed uit te oefenen op het sociaal en milieubeleid van hun toeleveranciers en afnemers.
- Wij vinden dat van alle grote vennootschappen kan worden verwacht dat zij een beleid hebben ten aanzien van de in onderdeel b genoemde onderwerpen. De genoemde onderwerpen zijn van dermate groot belang voor de toekomstbestendigheid van de strategie en het verdienmodel en voor de reputatie van de vennootschap dat een ‘pas toe of leg uit’-regime, zoals voorgesteld in onderdeel b, wat ons betreft niet op zijn plaats is. Wij adviseren derhalve om de derde alinea van onderdeel b te schrappen.
- De laatste alinea van onderdeel b leidt tot onduidelijkheid voor de gebruiker van een jaarverslag. Wij bevelen u aan om deze alinea in te richten op de voet van artikel 46 bis lid 1 onderdeel a van Richtlijn 78/660/EEG. De tekst van de alinea zou dan als volgt kunnen luiden: “Voor het verstrekken van deze toelichting baseert de vennootschap zich op i) de nationale wettelijke vereisten en/of ii) nationale, EU-wijde of internationale kaderregelingen die vennootschap heeft besloten vrijwillig toe te passen. Indien het bepaalde onder ii) van toepassing is, vermeldt de vennootschap tevens waar de desbetreffende teksten voor het publiek beschikbaar zijn”.

Voorstel voor een nieuw artikel 46 bis lid 1 onderdeel g

- Institutionele beleggers hebben groot belang bij een goed functionerend bestuur en een goed functionerende raad van commissarissen. Een divers samengesteld bestuur en raad van commissarissen kan hieraan naar de mening van Eumedion en de VBA bijdragen. Terecht stelt de Europese Commissie in de toelichting op het richtlijnvoorstel dat een gebrek aan diversiteit in de bestuursorganen kan leiden tot eenvormigheid in het denken onder de leden van de bestuursorganen en tot sterkere weerstand tegen vernieuwende ideeën. De door de

Europese Commissie gehanteerde definitie van diversiteit⁶ spreekt ons aan; deze definitie gebruiken veel institutionele beleggers bij het beoordelen van voordrachten voor nieuwe bestuurders en commissarissen. Deze definitie is ook breder dan die de Nederlandse wetgever tot nu toe huldigt in art. 2:166 BW jo. art. 2:391 lid 7 BW en die wordt gebruikt in de Nederlandse corporate governance code (principe III.3 en best practice bepaling III.3.1). In de wet is het begrip diversiteit verengd tot alleen geslacht; in de code geslacht én leeftijd. Institutionele beleggers hebben er baat bij dat alle Europese beursvennootschappen rapporteren over hun beleid om de samenstelling van hun bestuur en raad van commissarissen meer divers te maken. Eumedion en de VBA steunen derhalve deze nieuwe transparantiebepaling.

Wij zijn uiteraard graag bereid ons commentaar mondeling nader toe te lichten. Onze contactpersoon is Wouter Kuijpers (wouter.kuijpers@eumedion.nl, tel. 070 2040 302).

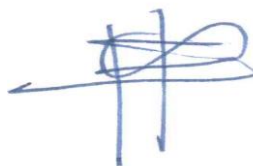
Voor de goede orde merken wij op dat een kopie van deze brief is gezonden aan de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Economische Zaken, de Nederlandse parlementariërs in het Europese Parlement en de Permanente Vertegenwoordiging in Brussel.

Met vriendelijke groet,

Rients Abma
Directeur Eumedion

Zuid Hollandlaan 7
2596 AL DEN HAAG

Alfred Slager
Voorzitter VBA

Gustav Mahlerplein 109-111
1082 MS AMSTERDAM

⁶ Leeftijd, geslacht, geografische diversiteit en achtergrond inzake opleiding en beroepservaring.